

k u l t u r a • • •

republika slovenija
ministrstvo za kulturo
maistrova ulica 10
1000 ljubljana
t: 01 369 5900
f: 01 369 5901
e: gp.mk@gov.si
www.kultura.gov.si

PREDLOG

Na podlagi 11. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08 in 4/2010) in 109. člena Poslovnika Državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo) je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne _____ sprejel

RESOLUCIJO O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH RESOLUCIJE O NACIONALNEM PROGRAMU ZA KULTURO 2008 – 2011

I.

V Resoluciji o Nacionalnem programu za kulturo 2008–2011 (Uradni list RS, št. 35/08) se v poglavju »2. NAČELA KULTURNE POLITIKE« razdelek »Narava in okolje kot kulturna vrednota« spremeni tako, da se glasi:

»Arhitektura in krajina kot kulturna vrednota

Ozemlje Slovenije na majhnem površju razpolaga z bogastvom različnih vzorcev poselitve, krajinskih oblik in arhitekture. Prostor, kakršnega smo podedovali in kakor ga ustvarjamo, v marsičem opredeljuje specifičen način našega življenja, mišljenja in ustvarjanja. Nepremična kulturna dediščina z naselji, stavbami, vrtovi, parki in krajino je nezamenljiv sistem, ki slovenskemu prostoru daje značilno identiteto. Prostor, v katerem živimo in ustvarjamo, ima za narodno in kulturno identiteto Slovenije enakovreden pomen kot slovenski jezik. Skrb za kulturo oblikovanja in vzdrževanja naselij, krajine in arhitekture je zato za zdrav razvoj družbe ključnega pomena. Kulturna vrednost prostora je zaradi različnih razvojnih potreb in ambicij še posebej ranljiva. Skladen razvoj prostora mora postati integralen del politike trajnostnega razvoja, kar ustvarjalce in nosilce ukrepov predstavlja pred številne izzive tako na nacionalni kot lokalni ravni. Povezovanje gospodarskega razvoja in upravljanja nepremične kulturne dediščine odpira številne možnosti za arhitekturno ustvarjalnost in z novo rabo obstoječih nepremičnin doseganje vzporednih okoljskih, gospodarskih in političnih rezultatov. Cilj kulturne politike je izpostaviti kulturno dimenzijo in kakovost fizičnega prostora, obstoječega in prihodnjega. Ukrepi kulturne politike bodo usmerjeni v dvigovanje avtentične kakovosti arhitekture in prostorskih ureditev ter sodobno ter skladno nadgrajevanje identitete prostora v Sloveniji. Podrobni ukrepi bodo usmerjeni v ozaveščanje in izobraževanje splošne javnosti in vzpostavitev skupnih, razumljivih meril kakovosti arhitekture, krajinske arhitekture in prostorskih ureditev.«.

V poglavju »4. PODROČJA IN DOLGOROČNI CILJI KULTURNE POLITIKE« se za razdelkom »9. Kulturna dediščina in arhivska dejavnost« doda nov razdelek, ki se glasi:

»10. Arhitektura

Opredelevanje javnega interesa in naloge kulturne politike

Slovenski prostor z naselji, s stavbami in krajino je temeljni pojav zgodovine, kulture in življenja v Sloveniji. Predstavlja najbolj opazen način izražanja v vsakdanjem življenju državljanov. V javni interes na področju arhitekture sodijo vse zvrsti s področja načrtovanja prostora: arhitektura, krajinska arhitektura in urbanizem. Naloge kulturne politike na področju arhitekture pokrivajo tri področja:

- izobraževanje,
- evidentiranje in dokumentiranje arhitekture,
- projektne dejavnosti.

Izobraževanje vključuje ciljno podporo dejavnostim razstav, predavanj, strokovnih srečanj in založništva na področju arhitekture. Naloge na področju evidentiranja in dokumentiranja so povezane s programsko prenovo javnega zavoda Muzej za arhitekturo in oblikovanje. Projektno delovanje na področju arhitekture je usmerjeno v varovanje in prenovo nepremične kulturne dediščine in raziskovanje na področju arhitekture. Naloge kulturne politike na področju arhitekture so še vzpostavljanje pogojev za povezovanje arhitekture z drugimi področji umetniškega ustvarjanja, zagotavljanje pogojev za dejavnost ustvarjalcev posameznikov, podpora mednarodnemu sodelovanju in promocija slovenske arhitekture.«.

V poglavju »4. PODROČJA IN DOLGOROČNI CILJI KULTURNE POLITIKE« dosednji 10., 11., 12. in 13. razdelek postanejo 11., 12., 13. in 14. razdelek.

V poglavju »5. PRIORITETE IN CILJI – UKREPI - KAZALNIKI« se za razdelkom »9. Kulturna dediščina in arhivska dejavnost« doda nov razdelek, ki se glasi:

»10. Arhitektura

Splošni cilj:

Povečati splošno izobrazbeno raven na področju prostorske kulture: arhitekture, krajinske arhitekture, urbanizma, industrijskega in grafičnega oblikovanja ter popularizirati prostorsko kulturo z njo povezane dejavnosti. Povečati prepoznavnost slovenske arhitekture, krajinske arhitekture, urbanizma v mednarodnem okolju. Slovenski kulturni prostor mora v prihodnosti obogatiti dejavna promocija ustvarjalnosti s področja "arhitekture", z namenom, da bosta arhitekturna dediščina in nova ustvarjalnost ostali vsebinski del nacionalne identitete in prepoznavni prvini razvoja v razširjenem prostoru Evrope. Promocija slovenske produkcije s področja arhitekture, krajinske arhitekture, urbanizma in oblikovanja mora biti zasnovana tako, da bo učinkovala v mednarodnem in domačem okolju. Ustvarjalna produkcija na področju prostora je v bližnji prihodnosti potrebna učinkovite popularizacije v vseh razsežnostih: od izobraževanja do raziskovanja in prestavljanja dobrih arhitekturnih, krajinsko arhitekturnih in načrtovalskih praks.«

Splošni ukrep 1: Vsebinska krepitev javnega zavoda Muzej za arhitekturo in oblikovanje. Javni zavod Muzej za arhitekturo in oblikovanje se razvija v osrednje nacionalno arhitekturno središče in ključno ustanovo za področje arhitekture v Sloveniji. Muzej za arhitekturo in oblikovanje bo z razstavno, izobraževalno, raziskovalno, založniško in dokumentacijsko dejavnostjo povezoval ustvarjalce, uporabnike in sorodne ustanove na področju arhitekture in oblikovanja.

Splošni ukrep 2: Prednostna podpora programom in projektom za predstavitve arhitekture širši javnosti; povezovanje in koordinacija institucij s področja varstva arhitekturne dediščine in razvoja sodobne ustvarjalnosti na področjih arhitekturne tvornosti.

Kazalci:

- število tematskih razstav,
- število in odzivnost obiskovalcev,

- število popularizacijskih programov, izobraževalnih prireditev, seminarjev, tečajev in projektov za posamezna ciljna občinstva,
- število sodelujočih in število udeležencev v teh programih.

Prioritete in ukrepi

1. cilj:

Izboljšanje dostopnosti informacij o arhitekturi za domačo in mednarodno javnost

Ukrepa:

- Programsko prestrukturiranje Arhitekturnega muzeja Ljubljana v javni zavod Muzej za arhitekturo in oblikovanje. Javni zavod Muzej za arhitekturo in oblikovanje vsebinsko nadgradi svoje delovanje in dopolnjuje dejavnosti z vsebinami, ki bodo pritegnile najširši krog obiskovalcev k spoznavanju arhitekture. Muzej za arhitekturo in oblikovanje razvija dejavnosti evidentiranja in dokumentiranja arhitekture, prirejanja razstav sodobne arhitekture, izvajanja izobraževalnih in promocijskih programov, vzdrževanja arhiva in knjižnice, raziskovalne dejavnosti in založništva na področju arhitekture.
- Razvoj javnega zavoda Muzej za arhitekturo in oblikovanje v vozlišče mednarodnega sodelovanja na področju arhitekture. Aktivno mednarodno povezovanje muzeja s sorodnimi ustanovami in mrežami (ICAM, DOCOMOMO).

Pričakovani učinki:

Izboljšanje splošne informiranosti in izobrazbe na področju arhitekture, krajinske arhitekture, urbanizma in oblikovanja, izboljšanje dostopnosti informacij, arhivskih gradiv in dokumentov o arhitekturi, dvig ozaveščenosti in poznavanja sodobnih problemov in praks na področju arhitekture. Povezanost z mednarodnim dogajanjem, večja mednarodna prepoznavnost slovenske arhitekturne ustvarjalnosti.

Kazalci:

- izobraževalni in razstavní dogodki s področja arhitekture,
- število obiskovalcev Muzeja za arhitekturo in oblikovanje,
- število izdanih publikacij s področja arhitekture,
- število mednarodnih projektov in koprodukcij.

Pričakovani učinki:

Večja dostopnost in prepoznavnost arhitekture, krajinske arhitekture, urbanizma in oblikovanja, večja aktivnost ljudi pri načrtovanju bivalnega okolja, večji obisk v galerijah in razstaviščih, oblikovanje ciljnih občinstev ter večja prepoznavnost slovenske arhitekture in ustvarjalcev v mednarodnem okolju.

2. cilj:

Zvišati kakovostno raven arhitekturne produkcije

Ukrepi:

- Vključitev javnih arhitekturnih in urbanističnih natečajev v vse sektorje vladne politike. Vlada se zaveže, da bo na vseh področjih z javnimi natečaji pridobivala najkakovostnejše rešitve za svoje investicije in k temu zavezala občine, javna podjetja in ustanove ter podjetja, v katerih so država ali lokalne skupnosti večinski lastnik.
- Promocija strokovne integralnosti arhitekturnih projektov z vključevanjem arhitektov, krajinskih arhitektov, urbanistov in oblikovalcev v javne projekte.
- Vlaganje likovnih del v javno infrastrukturo.

Pričakovana učinka:

Dvig kakovosti javnega prostora in arhitekture državnih, občinskih in drugih javnih ustanov ter raznolikost arhitekturne, krajinske in oblikovalske produkcije.

Kazalca:

- število realiziranih javnih stavb in prostorskih ureditev, katerih rešitve so bile pridobljene na javnih arhitekturnih natečajih,
- dvig splošne kakovosti javnih stavb, ureditev in prostorov.

3. cilj:

Povečati delež programov, namenjenih široki javnosti

Ukrepi:

- zagotavljanje spodbud in finančne podpore popularizacijskim programom, ki bodo tako uporabnikom prostora kot naročnikom arhitekturnih in drugih projektov, ki zadevajo

oblikovanje prostora, približali vse razsežnosti in pomen prostorske kulture; ob tem je treba spodbuditi promocijske in druge dejavnosti v smeri izobraževanja načrtovalcev, investitorjev in uporabnikov prostora ter zviševanja razumljivosti, dostopnosti kvalitetne arhitekture in oblikovanja,

- odprta razprava o pristopih k hranjenju/obnavljanju/nadgrajevanju kulturne dediščine, saj imajo strokovne službe Zavoda za varstvo kulturne dediščine preveč raznorodni pristop,
- evidentiranje sodobnejše arhitekture, ustrezno ščitene pred neprimernimi posegi.

Učinka:

Izobraziti uporabnike in širšo javnost za razumevanje »arhitekturne« produkcije in višjo stopnjo zahtevnosti pri rabi in urejanju prostora; prispevati h kritični spremembi vrednostnega odnosa investitorjev, lastnikov zemljišč in druge javnosti do arhitekturne in krajinske dediščine in nove tvornosti.

Kazalca:

- število programov,
- raziskave javnega mnenja.

4. cilj:

Izboljšanje položaja ustvarjalcev na področju arhitekture, krajinske arhitekture in urbanizma

Gre za prednostni splošni cilj na vseh področjih umetniškega ustvarjanja. Zaradi razdrobljenosti ustvarjalcev na področju arhitekture, krajinske arhitekture in urbanizma ter odvisnosti kakovosti njihove produkcije od gospodarsko močnejših soudeležencev v procesu gradnje in urejanja prostora je na teh področjih pomembno zagotoviti neodvisnost ustvarjalcev.

Ukrepa:

- uvedba delovnih štipendij za ustvarjalce na področju arhitekture, krajinske arhitekture, urbanizma, industrijskega in grafičnega oblikovanja,
- vzpodbujanje programov, ki predstavljajo povezovanje prostorske kulture in gospodarstva, predvsem gradbeništva.

Pričakovani učinki:

Neposredne spodbude ustvarjalnosti posameznikov.

Kazalca:

- število prejemnikov štipendij za ustvarjalnost,
- število programov in projektov, v katerih se povezujeta prostorska kultura in gospodarstvo, predvsem gradbeništvo. «

V poglavju »5. PRIORITETE IN CILJI – UKREPI - KAZALNIKI« dosedanji 10., 11., 12. in 13. razdelek postanejo 11., 12., 13. in 14. razdelek.

II.

Resolucija o spremembah in dopolnitvah Resolucije o Nacionalnem programu za kulturo 2008 – 2011 začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.